

PORADNIK MATURZYSTY

Egzamin maturalny to jeden z najważniejszych egzaminów w życiu człowieka. Nazywany jest również Egzaminem Dojrzałości, co w bardzo dobry sposób pokazuje jego wagę. Zdają go absolwenci szkół średnich, ale wiele działań należy przedsięwziąć już w trakcie nauki.

Niniejszy poradnik ma na celu pomóc uczniom szkół ponadgimnazjalnych (a w przyszłości również ponadpodstawowych) w spokoju przejść przez cały proces egzaminacyjny, od etapu wyboru, aż po otrzymanie świadectwa dojrzałości.

Same początki, czyli wybór przedmiotów...

Pierwszą czynnością związaną z egzaminem maturalnym jest wybranie odpowiednich przedmiotów.

Przedmiotami obowiązkowymi są:

1. język polski (w części pisemnej i ustnej – na poziomie podstawowym),
2. matematyka (w części pisemnej – na poziomie podstawowym),
3. język obcy nowożytny (w części pisemnej – na poziomie podstawowym i ustnej – bez określania poziomu),
4. minimum jeden a maksymalnie sześć przedmiotów na poziomie rozszerzonym.

Same początki, czyli wybór przedmiotów...

Język polski i matematyka są obowiązkowe ale o wyborze języka obcego nowożytnego to Ty decydujesz!

Możesz wybrać dowolny język z następujących:

- angielski,
- niemiecki,
- francuski,
- hiszpański,
- włoski,
- rosyjski.

Same początki, czyli wybór przedmiotów...

Przy wyborze języka obcego nowożytnego kieruj się następującymi zasadami:

- w którym języku czuję się najpewniej,
- który język może być mi potrzebny przy rekrutacji na studia,
- którego języka uczę się najdłużej...

Pamiętaj, że nie musi to być język, którego uczysz się w szkole!

Same początki, czyli wybór przedmiotów...

Kolejną bardzo istotną sprawą, jest wybranie odpowiednich przedmiotów, zdawanych na poziomie rozszerzonym.

Wybierasz minimum jeden a maksymalnie sześć przedmiotów z następujących:

- język polski (w części pisemnej – poziom rozszerzony),
- język obcy nowożytny (ten sam co wybrany na poziomie podstawowym – w części pisemnej na poziomie rozszerzonym, lub w części pisemnej na poziomie dwujęzycznym, lub w części pisemnej i ustnej na poziomie dwujęzycznym),

Same początki, czyli wybór przedmiotów...

- język obcy nowożytny (inny niż wybrany na poziomie podstawowym – w części pisemnej na poziomie rozszerzonym albo w części pisemnej na poziomie rozszerzonym i w części ustnej bez określania poziomu, albo w części pisemnej na poziomie dwujęzycznym, albo w części pisemnej i ustnej na poziomie dwujęzycznym),
- język mniejszości narodowej (w części pisemnej na poziomie rozszerzonym, lub w części pisemnej na poziomie rozszerzonym i w części ustnej bez określania poziomu),

Same początki, czyli wybór przedmiotów...

- język mniejszości etnicznej (w części pisemnej na poziomie rozszerzonym, lub w części pisemnej na poziomie rozszerzonym i w części ustnej bez określania poziomu),
- język regionalny (w części pisemnej na poziomie rozszerzonym, lub w części pisemnej na poziomie rozszerzonym i w części ustnej bez określania poziomu),
- matematyka (w części pisemnej – poziom rozszerzony),
- biologia (w części pisemnej – poziom rozszerzony),
- chemia (w części pisemnej – poziom rozszerzony),
- filozofia (w części pisemnej – poziom rozszerzony),
- fizyka (w części pisemnej – poziom rozszerzony),

Same początki, czyli wybór przedmiotów...

- geografia (w części pisemnej – poziom rozszerzony),
- historia (w części pisemnej – poziom rozszerzony),
- historia muzyki (w części pisemnej – poziom rozszerzony),
- historia sztuki (w części pisemnej – poziom rozszerzony),
- informatyka (w części pisemnej – poziom rozszerzony),
- język łaciński i kultura antyczna (w części pisemnej – poziom rozszerzony),
- wiedza o społeczeństwie (w części pisemnej – poziom rozszerzony).

Same początki, czyli wybór przedmiotów...

Jest to niesamowicie ważny krok, dlatego należy pamiętać o kilku podstawowych zasadach:

- myślisz o konkretnym kierunku studiów – sprawdź jakie przedmioty będą brane pod uwagę, przy rekrutacji przez uczelnie,
- przejrzyj informatory dotyczące egzaminów maturalnych z danych przedmiotów – dostępne na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (<https://cke.gov.pl/egzamin-maturalny/egzamin-w-nowej-formule/informatory/>),

Same początki, czyli wybór przedmiotów...

- określ swoje mocne i słabe strony,
- jeżeli nie uczysz się danego przedmiotu w zakresie rozszerzonym, rozważ możliwość uczestnictwa w zajęciach fakultatywnych,
- nie zawsze warto wybierać maksymalną ilość egzaminów (6), czasami lepiej zdać mniej a z lepszym efektem,
- nie odkładaj wyboru na ostatnią chwilę.

Zarówno język obcy nowożytny zdawany na poziomie podstawowym jak i przedmioty rozszerzone, będziesz musiał wybrać najpóźniej do końca września ostatniego roku nauki w szkole, z możliwością modyfikacji do dnia 7 lutego.

Deklaracja przystąpienia do egzaminu maturalnego

Pierwszym dokumentem, który będziesz musiał uzupełnić jest „Deklaracja przystąpienia do egzaminu maturalnego w roku szkolnym...”. Musisz ją złożyć do końca września, w ostatnim roku nauki w szkole.

Deklaracja przystąpienia do egzaminu maturalnego

W dokumencie tym uzupełnisz następujące dane:

- dane osobowe,
- przedmioty egzaminacyjne (na poziomie podstawowym i rozszerzonym),
- w przypadku wybrania informatyki określisz system operacyjny, program użytkowy i język programowania (zgodnie z komunikatem dyrektora CKE),
- wyrazisz zgodę na przetwarzanie swoich danych na potrzeby procesu egzaminacyjnego oraz rekrutacji na studia,
- oświadczysz poprawność i aktualność danych teleadresowych.

Deklaracja przystąpienia do egzaminu maturalnego

Po oddaniu tego dokumentu do dyrektora szkoły, otrzymasz jego kopię (zachowaj ją). Zmian w deklaracji będziesz mógł dokonywać do dnia 7 lutego. Po tym terminie deklaracja wstępna staje się ostateczną i nie można już nanosić w niej poprawek.

Komunikaty dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej

Na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej (<https://cke.gov.pl/egzaminaturalny/egzamin-w-nowej-formule/komunikaty-i-informacje>) począwszy już od sierpnia pojawiają się komunikaty dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, z którymi **KONIECZNIE** się zapoznaj.

Komunikaty dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej

Są to następujące dokumenty:

- „Komunikat o harmonogramie egzaminów”,
- „Informacja o sposobie organizacji i przeprowadzania egzaminu maturalnego”,
- „Komunikat o dostosowaniach”,
- „Komunikat o materiałach i przyborach pomocniczych,
- „Komunikat o egzaminie z informatyki”.

Dostosowania

Po zapoznaniu się z komunikatem dotyczącym dostosowań, będziesz wiedział czy przysługuje Ci możliwość dostosowania warunków lub form egzaminu. Jeżeli tak – zadбай by odpowiednia dokumentacja dotarła do dyrektora szkoły (najlepiej złóż je razem z deklaracją).

Serwis maturzysty

Po 7 lutego Twoje dane z deklaracji, zostaną przesłane przez dyrektora szkoły do Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie a Ty otrzymasz login i hasło dzięki którym będziesz mógł się zalogować do serwisu dla maturzystów, zamieszczonym na stronie www.oke.jaworzno.pl .

Tam sprawdzisz poprawność swoich danych.

Harmonogram egzaminów

Na dwa miesiące przed rozpoczęciem egzaminów maturalnych, zdający otrzymują harmonogram, w który znajdą informacje o terminach egzaminów pisemnych i ustnych, godzinach rozpoczęcia (w przypadku egzaminów ustnych również o godzinach ogłoszenia wyników), salach, w których egzaminy się odbędą.

Przebieg egzaminów

Egzamin maturalny jest na pewno bardzo stresującym przeżyciem, w związku z czym dalszą część poradnika poświęcę na podanie najważniejszych informacji dotyczących procedur i przebiegu egzaminów, tak by sprawnie i bezpiecznie udało Ci się przejść przez cały proces egzaminowania.

EGZAMIN MATURALNY

Część pisemna

Wejście do sali egzaminacyjnej

– od 8:30 (13:30):

- pojedynczo według kolejności na liście z OKE (lista na drzwiach jest w kolejności alfabetycznej),
- okazanie dokumentu tożsamości (dowód osobisty lub inny dokument ze zdjęciem i nr PESEL),
- losowanie numeru stolika,
- odebranie dwóch naklejek z numerem PESEL i identyfikatorem szkoły,

- potwierdzenie poprawności numeru PESEL podpisem na liście obecności,
- zajęcie miejsca przy stoliku zgodnie z losowaniem.

(W przypadku naklejki z błędnym numerem, członkowie ZN nie wydają naklejki zdającemu.)

Na salę egzaminacyjną nie wolno wносить urządzeń telekomunikacyjnych oraz materiałów (przyborów) innych niż wymienione w komunikacie dyrektora CKE.

Arkusze egzaminacyjne
przynoszone są na salę
egzaminacyjną przez
Przewodniczącego ZN
w towarzystwie przedstawiciela
zdających.

Arkusze rozdawane są w czasie określonym w komunikacie dyrektora CKE (godz. 9.00, godz. 14.00).

Czas pracy z arkuszem jest liczony od momentu zakończenia czynności organizacyjnych.

Zdający po otrzymaniu arkusza:

- sprawdzają kompletność arkusza, w przypadku arkusza wadliwego otrzymują arkusz rezerwowany, a fakt ten potwierdzają podpisem w protokole,
- kodują arkusz i kartę odpowiedzi (w przypadku naklejki z błędnym numerem zdający wpisuje właściwy numer PESEL, a zespół nadzorujący identyfikator szkoły).

Przewodniczący ZN zapisuje na tablicy, w widocznym miejscu, godzinę rozpoczęcia i godzinę zakończenia pracy z arkuszem egzaminacyjnym, uwzględniając czas trwania egzaminu **na różnych poziomach i w różnych formach.**

UWAGA!! - podstawą do unieważnienia egzaminu jest stwierdzenie:

- niesamodzielnego rozwiązywania zadań egzaminacyjnych przez zdającego albo
- wniesienie lub korzystanie przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego albo

- wniesienie lub korzystanie przez zdającego z materiałów i przyborów pomocniczych niewymienionych w wykazie ogłoszonym przez dyrektora CKE albo
- zakłócanie przez zdającego prawidłowego przebiegu części ustnej lub części pisemnej egzaminu maturalnego w sposób utrudniający pracę pozostałym zdającym.

Jeżeli w trakcie trwania egzaminu zdający:

- ma zamiar skorzystać na języku polskim z zestawu słowników,
- ukończył pracę przed czasem,
- stwierdzi wystąpienie u siebie dolegliwości chorobowych lub złego samopoczucia,

**zgłasza ten fakt poprzez podniesienie
ręki i oczekuje na działanie członków
ZN.**

Po egzaminie - członkowie ZN:

- ❑ zbierając prace zdających ze stolików sprawdzają w obecności zdającego poprawność kodowania, tzn. zgodność numeru PESEL na naklejce i numeru PESEL wpisanego przez zdającego z numerem PESEL w dowodzie osobistym,

- ❑ potwierdzają odbiór pracy na liście zdających,
- ❑ nakleją na pracach naklejki z informacją o zdających z opinią o dysleksji lub innej formie dostosowania (j. polski, matematyka, j. obce),
- ❑ porządkują prace w obecności przedstawiciela zdających, zgodnie z kolejnością zdających na liście,
- ❑ pakują prace do bezpiecznych kopert: **oddzielnie dla każdego poziomu i formy egzaminu** i zgodnie z kolejnością zdających na liście.

PODSUMOWUJĄC -

1. Nie wnoś na salę egzaminacyjną telefonu komórkowego, odtwarzaczy mp3 lub innych urządzeń tego typu.
2. Przeczytaj instrukcję na pierwszej stronie arkusza. Słuchaj wyjaśnień udzielanych przez nauczyciela.
3. Uważnie zakoduj pracę i wypełnij kartę odpowiedzi.

4. Pisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach.
5. Zapisuj odpowiedzi długopisem lub piórem z czarnym tuszem lub atramentem.
6. Nie zadawaj nauczycielowi pytań dotyczących zadań egzaminacyjnych.
7. Pracuj samodzielnie.
8. Nie ściągaj. Nie pozwalaj, aby inni zdający ściągali od Ciebie.

9. Nie przeszkadzaj innym zdającym.
Nie rozmawiaj.
10. Zgłoś nauczycielowi, jeżeli poczujesz się źle.
11. Pilnuj, ile czasu zostało Ci do końca egzaminu.
12. Jeżeli skończysz rozwiązywać zadania przed upływem wyznaczonego czasu, zgłoś to nauczycielowi, podnosząc rękę.

**PRZESTRZEGANIE
POWYŻSZYCH ZASAD POMOŻE
TOBIE I INNYM OSOBOM
DOBRZE NAPISAĆ EGZAMIN
I POZWOLI UNIKNAĆ
NIEPRZYJEMNYCH
KONSEKWENCJI**

EGZAMIN MATURALNY
CZĘŚĆ USTNA
język polski

Przebieg egzaminu:

- zdający losuje bilet z numerem zadania,
- otrzymuje wydrukowane zadanie oraz opieczętowaną kartkę A4 na sporządzanie notatek,
- przygotowuje się do wygłoszenia wypowiedzi przez 15 minut,

- egzamin: około 10 minut
wypowiedź, około 5 minut
rozmowa,
- jedna osoba zdaje, a jedna się
przygotowuje,
- nie wolno wносить do sali
urządzeń telekomunikacyjnych
ani materiałów pomocniczych.

Członkowie PZE:

- indywidualnie oceniają każdego zdającego na karcie indywidualnej oceny,
- ustalają wynik w czasie przerwy (podczas ustalania wyniku w sali nie mogą przebywać zdający),
- wyniki tej części egzaminu przewodniczący PZE ogłasza tego samego dnia, o godzinie określonej w harmonogramie.

EGZAMIN MATURALNY
CZĘŚĆ USTNA
język obcy nowożytny

Liczba zestawów przygotowana dla zdających do losowania = liczba zdających w danej sali plus 5 zestawów (maksymalna liczba zestawów: 50, bez względu na liczbę zdających w danym dniu).

Zdający losuje zestaw egzaminacyjny i przekazuje go egzaminującemu.

Egzamin rozpoczyna się od rozmowy wstępnej (2 minuty), podczas której egzaminujący zadaje zdającemu kilka pytań z otrzymanej listy.

Po rozmowie wstępnej egzaminujący przekazuje zdającemu wylosowany przez niego zestaw.

Zdający wykonuje zadania w takiej kolejności, w jakiej są zamieszczone w zestawie, **nie może wracać do zadań, które zakończył lub które opuścił (nawet jeśli nie przekroczy czasu zdawania egzaminu).**

Zad. 1. Zdający i egzaminujący odgrywają role wskazane w poleceniu (3 minuty).

Zad. 2. Zdający opisuje ilustrację zamieszczoną w zestawie i odpowiada na trzy pytania postawione przez egzaminującego (4 minuty).

Zad. 3. Zdający wypowiada się na podstawie materiału stymulującego i odpowiada na dwa pytania postawione przez egzaminującego (5 minut).

W czasie egzaminu zdający nie może korzystać z żadnych pomocy, nie może sporządzać notatek.

Przedmiotowy zespół egzaminacyjny ustala wynik każdego zdającego bezpośrednio po jego wyjściu z sali egzaminacyjnej.

Wyniki tej części egzaminu przewodniczący PZE ogłasza tego samego dnia, o godzinie określonej w harmonogramie.

INFORMACJE DODATKOWE

Materiały i przybory pomocnicze dla zdających maturę pisemną

**Wyposażenie konieczne w sali
egzaminacyjnej:**

język polski - słownik ortograficzny,
słownik poprawnej polszczyzny, nie mniej
niż jeden na 25 osób,

matematyka - zestaw wybranych wzorów
matematycznych dla każdego zdającego,

Materiały i przybory pomocnicze dla zdających maturę pisemną

chemia - wybrane wzory i stałe
fizykochemiczne na egzamin
maturalny z biologii, chemii i fizyki,

fizyka - wybrane wzory i stałe
fizykochemiczne na egzamin
maturalny z biologii, chemii i fizyki,

Materiały i przybory pomocnicze dla zdających maturę pisemną

biologia - wybrane wzory i stałe
fizykochemiczne na egzamin
maturalny z biologii, chemii i fizyki.

Każdy zdający powinien mieć na egzaminie następujące przybory pomocnicze:

wszystkie przedmioty - długopis (lub pióro) z czarnym tuszem (atramentem), przeznaczony do zapisywania odpowiedzi;

matematyka, geografia – linijka;

Każdy zdający powinien mieć na egzaminie następujące przybory pomocnicze:

**matematyka, geografia, biologia,
chemia, fizyka, informatyka,
wiedza o społeczeństwie –
kalkulator prosty;**

matematyka – cyrkiel.

Każdy zdający może ponadto korzystać podczas egzaminu z następujących przyborów pomocniczych:

biologia, chemia, fizyka – linijka;

geografia, historia – lupa.

**0,5 litrowa woda mineralna
niegazowana (powinna znajdować
się na podłodze obok stolika).**

**UWAGA!!! Ołówek
nie jest przyborem
pomocniczym
na żadnym
z egzaminów!**

Termin dodatkowy egzaminu (czerwiec)

Zdający ma prawo – w szczególnych udokumentowanych przypadkach losowych (np. protokół policji o wypadku) lub zdrowotnych uniemożliwiających przystąpienie do egzaminu zgodnie z harmonogramem – zdawać egzamin w terminie dodatkowym.

Zdający (lub jego rodzice/opiekunowie) składają do dyrektora szkoły udokumentowany wniosek **najpóźniej w dniu, w którym odbywa się egzamin z danego przedmiotu.**

Dyrektor szkoły przekazuje wniosek wraz z załączonymi dokumentami dyrektorowi OKE **najpóźniej następnego dnia po otrzymaniu wniosku.**

Dyrektor OKE rozpatruje wniosek w terminie **2 dni roboczych od daty jego otrzymania** i **może** wyrazić zgodę na przystąpienie przez absolwenta do egzaminu w terminie dodatkowym. **Rozstrzygnięcie dyrektora OKE jest ostateczne.**

Informację o harmonogramie
i miejscu przeprowadzania
egzaminu maturalnego w terminie
dodatkowym dyrektor CKE
ogłasza na stronie internetowej
CKE.

ŚWIADECTWA DOJRZAŁOŚCI

Data wydawania świadectw dojrzałości jest określona w harmonogramie.

Odbierzesz je w szkole.

(wyniki w serwisie dla zdających od 9:00)

Termin poprawkowy egzaminu (sierpień)

Do egzaminu może przystąpić absolwent, który:

- przystąpił do wszystkich egzaminów z przedmiotów obowiązkowych w części ustnej i pisemnej i żaden jego egzamin nie został unieważniony,
- nie zdał wyłącznie jednego egzaminu obowiązkowego w części ustnej lub pisemnej,

➤ w terminie **7 dni od daty ogłoszenia wyników egzaminu** złożył do dyrektora szkoły pisemne oświadczenie o ponownym przystąpieniu do egzaminu z danego przedmiotu, zgodnie z deklaracją ostateczną (***dostępne w sekretariacie lub stronie OKE Jaworzno***).

ŚWIADECTWA DOJRZAŁOŚCI PO SESJI POPRAWKOWEJ

Data wydawania świadectw dojrzałości jest określona w harmonogramie.

Odbierzesz je w szkole.

(wyniki w serwisie dla zdających
od 9:00)

WYNIKI EGZAMINU

Zdający będzie miał dostęp do wyników swojego egzaminu **przez miesiąc** oraz możliwość sprawdzenia, czy wyraził zgodę na przesyłanie wyników do KREM. Jeśli nie, powinien taką zgodę na piśmie przesłać pocztą lub faksem do OKE.

(Obowiązują hasła, którymi uczniowie posługiwali się w lutym.)

WGLĄD DO PRAC

***do 6 miesięcy od daty
ogłoszenia wyników***

Kolejność działań:

- 1. Złożenie wniosku o dokonanie wglądu do dyrektora OKE Jaworzno,***
- 2. Pracownik OKE dzwoni do zdającego (lub wysyła wiadomość SMS) i ustala termin,***
- 3. Zdający przeprowadza wgląd,***
- 4. W razie wystąpienia wątpliwości do 2 dni po wglądzie zdający składa wniosek o weryfikację sumy punktów,***
- 5. Dyrektor OKE przesyła odpowiedź,***
- 6. Zdający może złożyć **UZASADNIONY** wniosek o arbitraż.***

POWODZENIA

NA MATURZE